

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра східної і слов'янської філології

Курсова робота

з арабської філології на тему:

**СПОРТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АРАБСЬКІЙ МОВІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ
ІНФОРМАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ БОКСУ)**

Студентки групи Ар11-22

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми: Арабська мова і літературата
переклад, друга східна мова, західноєвропейська
мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.060 Східні мови і літератури
(переклад включно), перша – арабська

Молдаванової Катерини Станіславівни

Науковий керівник:

Доц., канд. психол. наук Бастун М.В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

В

Б

Б₁

У

Д₁

В:

Д₂

П

О₂

Д

Д

Р

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

В

1 Аналіз лексичних запозичень та шляхів формування спортивної

ВСТУП

Глобалізаційні процеси в світі можуть об'єднувати неспоріднені мови і культури, створюючи спільний контекст і лексичний фонд шляхом запозичень іншомовних слів. Це явище безпосередньо стосується спеціальної спортивної лексики і зокрема боксерської термінології, яка прийшла в арабську мову з англійської. Боксерську термінологію можна визначити як «сукупність термінів, терміносполучень та їх розмовних еквівалентів, що позначають специфічні поняття, пов'язані з боксом» (Федів, 2013, с.149). З цього визначення стає очевидним, що дослідження функціонування боксерської термінології в системі арабської мови передбачає також звернення до низки споріднених питань.

Серед арабських та іноземних мовознавців визначення і ознаки терміну досліджували М. Аль-Шіхабі, С. Аль-Хурі і Ф. Хамед, а до питання іншомовних запозичень звертались зокрема М. Ель-Меграб, Р. Аль-Фоаді, С. Абдунабієв, Б. Антіа. Дослідженнями спортивної лексики і відтворенням спортивних метафор займались Р. Альзавейде, С. Альгазо, Ю. Ель-Алауї, К. Джалід.

Серед українських мовознавців до питань дефініцій терміну і розмежування терміну і професіоналізму звертались С. Макухіна, О. Павлова, Т. Проценко, Л. Овсієнко, І. Борисюк. Запозичення в спортивній лексиці досліджували Л. Бардіна, Н. Назаренко, О. Ільченко, Л. Сінна; О. Федів аналізувала відтворення боксерської термінології в художньому перекладі; І. Процик досліджувала спеціальну лексику в соціолекті футбольних фанатів; С. Лазоренко та Д. Балашов займались укладанням словника термінології сучасних силових одноборств та спортивної боротьби тощо. Проте наразі ні в українській, ні в іноземній науковій літературі немає досліджень, які стосувались би функціонування, походження чи перекладу боксерської термінології в технічній літературі чи ЗМІ. І саме відсутність ґрунтовних досліджень з обраної теми визначає **актуальність** нашої роботи.

Метою дослідження є аналіз теоретичних і практичних аспектів функціонування боксерської термінології в арабській мові засобів масової інформації. Наша мета передбачає виконання наступних **завдань**:

- 1) Визначення теоретичних засад дослідження спортивної лексики арабської мови, а саме поняття терміну, термінології, професіоналізму та спеціальної лексики;
- 2) Аналіз лексичних запозичень та основних шляхів формування спортивної термінології арабської мови;
- 3) Визначення основних способів перекладу термінів в арабській мові;
- 4) З'ясування властивих арабській мові особливостей та труднощів перекладу спортивної термінології.

Предметом нашого дослідження є спортивна термінологія арабської мови на прикладі боксу.

Об'єктом дослідження є походження, способи творення та проблематика перекладу спеціальної спортивної лексики.

Матеріалами дослідження слугували тексти з таких газет як Al Jazeera, BBC News Arabic, CNN Arabic, та інших, а також спеціалізовані ресурси, пов'язані зі спортом, спортивним екіпіруванням або боксом: boxingarabic.com, Almrsal.com, [qatar_boxing_federation \(IG\)](https://www.instagram.com/qatar_boxing_federation), [world__boxing \(IG, YT\)](https://www.youtube.com/channel/UC...).

Методи дослідження: У рамках нашого дослідження були використані загальнонаукові теоретичні методи: метод аналізу, метод суцільної вибірки, методи зіставлення та опису.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній вперше проаналізовані типові методи утворення боксерських термінів в арабській мові, оцінена ефективність застосування окремих методів, продемонстрована наявна синонімія боксерської лексики.

Практичне значення цієї роботи полягає в тому, що її результати можна використати для покращення комунікації тренерів зі спортсменами в тренувальному процесі, викладачів зі студентами під час навчання, для підвищення культури мовлення майбутніх фахівців в галузі спорту і одноборств.

Також вона поліпшує можливості культурної дипломатії та більш якісного поширення українських наративів в арабському інформаційному просторі з огляду на популярність українських боксерів у світі. Не в останню чергу наша робота підіймає

питання необхідності аналогічного дослідження в сфері вжитку боксерської термінології в українській мові.

Структура роботи: Курсова робота складається із вступу, двох розділів, висновків після кожного з них, загальних висновків, анотації арабською мовою та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СПОРТИВНОЇ ЛЕКСИКИ АРАБСЬКОЇ МОВИ

1.1 Поняття терміну, термінології, професіоналізму та спеціальної лексики

За різними підрахунками існує понад 3 000 визначень поняття «термін», проте його зміст не з'ясований до кінця (Проценко, n.d., с.1). У науковій літературі концепція терміну загальноприйнята і поширена, проте погляди фахівців на його суть і характерні риси розходяться, і інколи суперечать одне одному.

Згідно з Великим тлумачним словником сучасної української мови (2005), «Термін (лат. Terminus кордон межа) – слово чи словосполучення, яке позначає поняття певної галузі науки, техніки тощо» (с. 1444). Також виділяють певні ознаки, які притаманні термінам, а саме: «системність, наявність дефініцій, відповідність вимогам милозвуччя, стилістична нейтральність, тенденція до однозначності в межах галузевого понятійного поля» (Бусел ред., 2005, с.1444). Проте часто безпосередня практика вжитку і функціонування термінів суперечить цим вимогам: термін, який функціонує в різних сферах науки і техніки, може виявитись багатозначним, і явище синонімії також має місце в сучасній термінології (Борисюк, 2013). Так, наприклад, в контексті нашої роботи: в боксі довгий прямий удар, коли рука повністю розгинається, може називатися «джеб», «прямий удар» або просто позначатись цифрою «один».

О. Федів (2013), аналізуючи український переклад оповідання Е. Гемінгвея «Півсотні тисяч», зазначає, що «терміни в науковій літературі та в художній літературі виконують різні функції, що зумовлює й різні підходи до їхнього відтворення в перекладі» (Федів, с.152). В межах свого аналізу Федів (2013) визначає боксерську термінологію як «сукупність термінів, терміносполучень та їх розмовних еквівалентів, що позначають специфічні поняття, пов'язані з боксом» з огляду на те, що в англійській мові боксерські терміни часто включають професіоналізми і розмовну лексику (с.149). У цьому випадку відсутність головної риси терміну – його моносемантичності – стає перевагою в художньому творі, де терміни виконують

стилістично-експресивну функцію, а багатозначність дає змогу їх реінтерпретувати і відтворювати (Федів, 2013, с.149).

Овсієнко (2022) підкреслює, що в кожній розвиненій мові є тисячі термінологій та терміносистем для кожної галузі і теорії, і пропонує говорити про термін як «змінну структуру, яка, набуває нового значення, залежно від ситуації».

Макухіна (2023) звертає увагу на недостатню вивченість проблеми розмежування і співвідношення понять «термін» та «професіоналізм» для сучасного мовознавства, що також є актуальним питанням для нашої роботи (с.18). Дослідниця стверджує, що деякі автори не проводять розмежування термінів та професіоналізмів, називаючи професіоналізми «спеціальними термінами», а інші в свою чергу визначають професіоналізми як «просторічні еквіваленти відповідних за значенням термінів» (Макухіна, 2023, с.18).

Макухіна (2023) відмічає, що терміни – це *«слова, обмежені своїм особливим призначенням; слова, які прагнуть бути однозначними як назви речей»*, і, що вони існують не просто у мові, а в складі певної термінології (с.18).

В свою чергу термінологія – це «сукупність термінів певної галузі науки, техніки, мистецтва, що утворює особливу систему короткого визначення понять, явищ, предметів певної області знань і досліджень» (Макухіна, 2023, с.18). Професійну лексику, яка означає спеціальні поняття, вона називає «автономною підсистемою по відношенню до загальнолітературної мови зі своїми функціями, засобами вираження», і за внутрішнім змістом протиставляє її загальнолітературній лексиці. Професіоналізми вона визначає як «слова і словосполучення, пов'язані з виробничою діяльністю людей певної професії або сфери діяльності». Виникає професійна лексика через існування певних соціальних груп людей, зайнятих у певній сфері діяльності, які виробляють спільну мову для своїх комунікативних потреб. На противагу визначенню терміну Павлової (2008) як «офіційними науковими найменуваннями спеціальних понять», професіоналізми функціонують здебільшого в мовленні як «напівофіційні» слова, і утворюють лексичний пласт, який подекуди називають професійним сленгом, чи професійним жаргоном (Макухіна, 2023, с.19). Основною відмінністю між терміном і професіоналізмом Макухіна (2023) вважає відсутність

визначення у професіоналізмів, незважаючи на те, що вони відносяться до певної професійної сфери. Також професіоналізми найчастіше зустрічаються в розмовній мові людей певної професії, виступаючи в ролі неофіційних синонімів спеціальних найменувань. Отже, головним чином професійна лексика обслуговує професійну сферу спілкування.

Загалом до спортивної термінології можна відносити слова та словосполучення, які позначають поняття, що безпосередньо пов'язані з фізичними вправами, змаганнями, найменуваннями видів спорту, жаргон спортивних фанатів тощо. Крім того, до спортивної лексики слід відносити терміни з інших галузей, які вживаються у зв'язку з цими поняттями.

Що стосується арабського мовознавства, то Ель-Меграб (2016) наводить типові визначення поняття терміну, наприклад, «вираз, значення якого змінено для певних цілей, і ця зміна узгоджена спеціалізованою групою», або «домовленість між людьми називати річ за допомогою слова, перенесеного з його початкового значення», а серед основних рис називають «комунікативність, зміну значення і погодженість» (с.76).

У зв'язку з тим, що загальноприйнятого визначення терміну в науці немає в межах нашої роботи пропонуємо використати визначення Т. Проценко (n.d.): «Термін – мовна одиниця, що є словом або словосполученням, яке іменує професійно-наукове поняття, що відноситься до будь-якої спеціальної області знання і\або діяльності людини» (с. 4).

1.2 Основні способи перекладу термінів

Історично розвиток літературної арабської мови не був однаковим чи уніфікованим. Процеси формування словникового складу арабської літературної мови прийнято ділити на три етапи. Перший етап, який тривав приблизно між 8 і 12 ст., пов'язаний з виникненням ісламу на Аравійському півострові і набуття арабською мовою нового статусу (Abdunabiev, 2023, с. 286). Ель-Меграб (2016) називає створення термінів основною частиною перекладу, який є давнім ремеслом в арабській спадщині (с.76). Потреба в перекладацькій діяльності виникла уже до кінця

1 ст. за гіджрою, і особливо проявилась під час правління Аббасидів. Арабська стала мовою мусульманської науки, діловодства, судів, управління тощо, практично витіснивши інші. В традиційних мусульманських науках (юриспруденції, історії, мовознавстві) послуговувались національна арабською термінологією, а для хімії, математики, геометрії, астрономії багато понять з грецької і латинської мов було введено в обіг шляхом перекладу. І таким чином вперше сформувалась мережа спеціальної лексики і термінології іншомовного походження (Abdunabiev, 2023, с.

Другий етап (13-18 ст.) припав на період розпаду та іноземної колонізації Арабського халіфату. Розвиток арабської літературної мови дещо скоротився, а деякі пласти діалектної лексики увійшли до літературної мови. Проте саме в цей час арабська мова встигла принести багато наук досягнень і культурних цінностей іншим мовам світу (Abdunabiev, 2023, с. 286).

Третій етап пов'язаний з новим етапом у розвитку арабської літературної мови і, зокрема, термінології, припав на 19 — початок 20 ст. Цей період був безпосередньо пов'язаний з розвитком нової арабської літератури, в усіх її жанрах. Саме в той час арабська літературна мова стала служити реальним потребам сучасного арабського суспільства в культурі, політиці, ідеології, економіці та інших сферах (Abdunabiev, 2023, с. 286). Загалом арабські лінгвісти вперше зіткнулися з проблемою стандартизації науково-технічних термінів порівняно з європейськими мовами із здобуттям арабськими країнами незалежності. При цьому арабські мовознавці намагалися максимально використати внутрішній (оригінальний) словниковий склад арабської мови, створити власні терміноодиниці різними лінгвістичними методами замість прямих іншомовних запозичень (Abdunabiev, 2023, с. 288).

Вплив західних мов на словниковий склад арабської мови став важливим фактором у становленні арабського термінознавства як науки. Саме через контакт з європейською культурою, як продовження європейських амбіцій панування та експансії, було розпочато лексичну реформу арабської мови. Цей процес прискорило створення мовних академій в арабському світі, які мали б справу з лексичною реформою, зосередженій головним чином на науковій термінології (Elmgrab, 2016,

с.76). Надалі проблемами формування, стандартизації та уніфікації наукової термінології в арабських країнах займались сім академій арабської мови: Академія наук, заснована в 1919 р. в Дамаску, Єгипетська арабська академія заснована в 1934 р., Іракська академія наук з 1947 р., Академія наук Йорданії з 1976 р., Академія наук, мистецтв і літератури Тунісу з 1973 р., Академія наук Судану з 1993 р., і Палестинська академія арабської мови з 1994 р. (Abdunabiev, 2023, с.288). Таке засилля інституцій відображало головну проблему у створенні термінології в арабському світі, а саме дублювання зусиль і пізніше, як наслідок, відсутність уніфікації (Elmgrab, 2016, с.76).

У приведенні наукової термінології до єдиної системи та стандартизації особливо слід відзначити роль Єгипетської академії арабської мови. Ця академія однією з перших застосувала систематизацію іншомовної термінології методом калькування (Abdunabiev, 2023, с.288). Так в найменуванні вимірювального обладнання там вперше запропонували модель «كلمة القياس + موضوع القياس» – дослівно: слово «мірило» + об'єкт вимірювання. Наприклад, «مقياس القوة» – «динамометр» або «وحيد», «شكل», «مجسم», для суфіксів «-скоп», «-форм», «моно-», «мульти-», «полі-» та інших. Наприклад, «осцилограф» – «راسم التذبذب» або «поліархія» – «تعدد الأشكال». Попри намагання академій арабської мови звести терміни наукової, технічної та інших галузей в єдину систему на основі внутрішніх ресурсів мови за допомогою калькування, в деяких професійних сферах існують і терміни прямого запозичення шляхом транслітерації. Наприклад, «ميكانيكا» – механіка, «استاتيكا» – статика, «ديناميكا» – динаміка, «ميكروسكوب» – мікроскоп, «كومبيوتر» – комп'ютер тощо (Abdunabiev,

На додачу до цих методів існують також характерні саме для арабської мови методи утворення нових терміноодиниць. Ель-Меграб (2016) з посиланням на Аль-Шіхабі (1995) і Аль-Хурі (1988) перераховує такі: 1) модифікація оригінальної концепції слова (семантичне розширення) для включення нової концепції; 2) отримання нових виразів з оригінальних арабських коренів або з арабізованих коренів для позначення нових понять; 3) арабізація іноземних слів відповідно до арабських форм; 4) процедура «змішування» (التَّحْت); 5) деривація або виведення (الإشتقاق); 6)

е

тафора або образне мовлення (المجاز) (с.76-77). Далі варто розглянути деякі з цих методів модифікації оригінальної концепції слова (семантичне розширення) для включення нової концепції – наприклад, слово «أصول» основне значення якого це основи або початки, стало використовуватись у значенні «активи» шляхом розширення. Або слово «سند» початкове значення якого це опора або стовп, шляхом звуження значення стало використовуватись також як «боргова розписка» або «вексель» (Abdunabiev, 2023, с. 289).

Арабізація іноземних слів відповідно до арабських форм (التعريب) – це процес асиміляції іноземних слів шляхом застосування до них правил арабської фонології та морфології та надання можливості використання іноземних термінів арабською мовою (Al-foadi, 2018, с.195). Подекуди її визначають як «різновид натуралізації, що відбувається на рівні звучання або концепції» (Elmgrab, 2016). Наприклад, слово «دِرْهَم» і його множина «دَرَاهِم» – фонетично арабізоване грецьке слово, що звучало радше як «drachma». Слово «صيرف» – «обмінник» – морфологічно арабізоване від кореня «ص-ر-ف» за моделлю fai'al. Слід також зазначити, що методи арабізації і калькування чи транслітерації принципово відрізняються. Основна відмінність полягає в тому, що від повноцінно арабізованих слів можна утворювати інші похідні за такими ж моделями, що і для питомо арабських слів, хоча їх кількість може бути обмеженою. Наприклад, арабізоване слово «حَاسِبِيَّة» – калькулятор має споріднені слова «حَاسِب» – касир, або «نَحْسَبُ» – підрахунок, «محاسبة» – бухгалтерія тощо. У свою чергу транслітероване слово «радіо» («راديو») або його калькований варіант «الإذاعية» не утворюють жодних інших слів за моделями (Elmgrab, 2016, с.80).

Для деяких арабських вчених арабізація вважається найбільш прийнятною технікою у створенні та впровадженні іноземних неологізмів в арабській мові, тому що, виконуючи першочергову задачу, вона також здатна зберігати чистоту арабської мови (Elmgrab, 2016, с.79-80).

Процедура «змішування» (التَّحْت) або ж морфологічно-синтаксичний метод – це спосіб творення нових мовних одиниць, які складаються з елементів, що за інших обставин функціонують незалежно (Elmgrab, 2016, с.81). Таким чином утворені

грецьке слово «біологія» або англійське «walking stick». В арабській мові, наприклад, слово «رأسمال» – капітал утворено складанням слів «رأس + مال». Стосовно творення термінів, у рамках цього методу також створюються еквіваленти префіксам «без-», «не-» «анти-» «до-» тощо. Наприклад, «لاسلكي» – бездротовий утворено шляхом складання слова «لا» і слова «дротовий (سلكي)». Або слово «доісламський» арабською утворюється шляхом складання слів «ما» - «той, що» + «قبل» – «до» + «إسلام» – «іслам», і виходить «ما قبل الإسلام». Цей метод широко розповсюджений як серед науковців, так і звичайних мовців, попри те, що він не надто чітко регулюється правилами (Elmgrab, 2016, с.82).

Деривація або виведення (الإشتقاق) – процес створення нового слова з іншого, коли обидва мають одне походження (три кореневих приголосних), що визначає їхню сутність і вказує на спільне початкове значення (Al-foadi, 2018, с.194). Перш за все цей спосіб використовується для творення однокорневих слів, інших частин мови або станів від арабських слів безвідносно їхнього походження. Так, наприклад, перетворення дієслова «قَطَعَ» на дієслово пасивного стану «قُطِعَ» або на дієприкметник «مُقَطَّعٌ» – це класичний приклад деривації. Аль-Фоаді (2018) стверджує, що деривація – основний спосіб творення нових слів і термінів в арабській, тому що він здатен зберегти арабську мовну ідентичність. Флективність арабської мови забезпечує фактично нескінченний потенціал для використання цього методу в адаптації іноземних термінів арабською мовою. Крім того, деривація зберігає етимологічні основи арабського кореня, що дає носіям арабської мови легкий доступ до розпізнавання лексичного значення похідного терміна за кореневими приголосними і морфологічним шаблоном. Наприклад, арабський шаблон (مفعلة) для творення назв інструментів (اسم الآلة) у сполученні з коренем «ص-ع-د» утворює арабський еквівалент слова «ліфт» – «مصعد».

Метафора або образне мовлення (المجاز) також іноді називається дедукцією наукових термінів. Тобто цей метод використовує внутрішні лексичні ресурси арабської мови з числа архаїзмів для позначення нових понять і таким чином мова позбавляється також застарілих виразів, що вже вибули з ужитку (Elmgrab, 2016, с.83).

Так, наприклад, слово «سيارة» історично позначало караван, що подорожує пустелею, і згодом його значення трансформувалось в «автомобіль». Слово «جريدة» – газета – раніше позначало зірваний пальмовий листок, що використовувався для записів. Або ж слово «طائرة» – літак – раніше позначало прудконогу кобилу. Не всі слова, утворені таким чином, приживаються в арабській мові, однак науковці послуговуються ним, коли йдеться про щось конкретне або матеріальне (Elmgrab, 2016, с.84).

Висновки до Розділу 1

У науковій літературі не існує єдиного прийнятого визначення поняття «термін», але в межах нашої роботи ми застосовуємо визначення терміну Т. Проценко як «мовної одиниці, що є словом або словосполученням, яке іменує професійно-наукове поняття, що відноситься до будь-якої спеціальної області знання і\або діяльності людини». Дотичними до цього поняття є також термінології – «сукупність термінів певної галузі ... що утворює особливу систему короткого визначення понять...» та професіоналізму – «слова і словосполучення, пов'язані з виробничою діяльністю людей певної професії або сфери діяльності». Чіткого розмежування між поняттями терміну і професіоналізму також не існує.

В арабській мові застосовуються як загальноприйняті способи творення нових термінів, наприклад, калькування і транслітерація, так і спеціальні, наприклад, модифікація оригінальної концепції слова (семантичне розширення) для включення нової концепції; отримання нових виразів з оригінальних арабських коренів або з арабізованих коренів для позначення нових понять; арабізація іноземних слів відповідно до арабських форм; «змішування» (النَّحْت); деривація або виведення (الإشتقاق); метафора або образне мовлення (المجاز).

До основних способів науковці відносять арабізацію і деривацію. Серед їхніх переваг: збереження самобутності арабської мови; легке розпізнавання значення адаптованих термінів носіями мови; семантичне збереження арабських коренів; здатність утворювати похідні слова від адаптованих за моделями тощо.

Загалом арабські мовознавці намагалися максимально використовувати внутрішні словникові ресурси та можливості словотворення арабської мови задля формування національної системи наукових термінів для того, щоб обмежити надходження безпосередньо з іноземної мови та зберегти чистоту рідної мови.

РОЗДІЛ 2. СПОРТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ АРАБСЬКОЇ МОВИ

2.1 Аналіз лексичних запозичень та шляхів формування спортивної термінології арабської мови

З посиленням процесів глобалізації в світі і зокрема в арабських країнах міжмовні контакти стали більш частими і до певної міри неминучими. Більшість, якщо не всі, мови світу беруть участь в міжмовних контактах, і їхнім найпоширенішим результатом є іншомовні запозичення. У контексті нашої роботи запозичення розуміємо як «передачу мовних елементів (форм, звуків або навіть граматичних структур), як правило, у зміненій формі та іноді перекладених, повністю

а
б Спортивна лексика в нашій роботі безпосередньо стосується боксу. Цей вид опорту в його сучасному розумінні виник в Англії наприкінці 18 ст., тому цілком закономірно, що основні боксерські терміни походять з англійської мови. Деякі терміни історично перейшли із загальної або природної мови в розряд термінів, наприклад, слова «gloves», «ring», «round», як в англійській, так і в арабській мові «قفازات», «حلقة», «جولة» – це слова, які мають більше, ніж одне значення. І в арабській, і в українській мовах, пов'язані з боксом терміни в основному є не питомою лексикою, а запозиченнями. При цьому прямі запозичення не обов'язково є проблематичними, адже вони формують спільний лексичний фонд для цих мов, що сприяє взаєморозумінню фахівців, однак, при цьому перевантаження запозиченнями може ускладнювати порозуміння між носіями певної мови (Бардіна & Лазоренко, 2008, с. 299).

Запозичення є дуже важливим лінгвістичним і соціолінгвістичним явищем в арабській мові. Аль-Наджар (1984) і Сарайре (2001) в контексті англо-арабського перекладу поділяють лексичні одиниці на три класи: перший включає лексичні одиниці вихідної мови (далі – ВМ), які мають еквіваленти в цільовій мові (далі – ЦМ). Другий клас включає лексичні одиниці ВМ, які мають часткові еквіваленти в ЦМ (іноді, існують деякі концептуальні відмінності між певними лексичними одиницями

і

є

ї

ВМ та їх значеннями в ЦМ). Третій клас включає лексичні одиниці ВМ, які не мають еквівалентів у ЦМ. У цьому випадку перекладач змушений вдатися до одного з прийомів запозичення, щоб створити відповідник для певного терміну (Sarairoh, 2001, с.10).

Незалежно від того, чи мають запозичені слова арабські відповідники, вони зазнають фонологічних і морфологічних змін. Основною причиною явища запозичень може бути те, що перекладацька діяльність в арабському світі повільніша за швидкість, з якою нові терміни створюються для нових понять на Заході, і з цієї ж причини деякі запозичені слова не мають еквівалентів в арабській мові, а інші мають еквіваленти, які не використовуються (Sarairoh, 2001, с.10).

Антія (2000) у своїй книзі «Термінологія та мовне планування: альтернативна основа практики та дискурсу» припускає, що у термінологічного планування є дві основні моделі здійснення: «знизу вгору» або «зверху вниз». Також він наголошує, що більшості країн, що розвиваються, зазвичай властивий традиційний підхід «зверху вниз» аналогічний до підходу поширення політик і реформ у суспільстві (с. 10). Модель «згори вниз» функціонує таким чином:

У
Р
Я
Д
О

в Хамед (2014) зазначає, що в ідеалі планування мовної термінології має відбуватися в результаті нетворкінгу, до якого залучені різні групи інтересів, а не суто як процес «зверху вниз» або «знизу вгору». Планування повинне бути двостороннім: днізу вгору, щоб винести тему термінології на політичний чи управлінський порядок денний, а також зверху вниз, щоб забезпечити підтримку та залучення тих, хто має робити свій внесок і сприяти цьому (с.69).

а Для нашої роботи ми проаналізували матеріали з таких газет як Al Jazeera, BBC рпортом, спортивним екіпіруванням або боксом: boxingarabic.com, Almrsal.com,

Т
а
М
е

Метод утворення термінів	Термін в оригіналі	Приклади перекладу
Калькування	1. Below the belt 2. Ring 3. Bob and weave	(1) تحت الحزام (2) حلقة (3) تمايل و تموج
Арабізація	1. Punch 2. Boxing 3. Boxer	(1) لكمة (2) ملاكمة (3) ملاكم
Транслітерація	1. Kickboxing 2. South paw 3. Cross counter	(1) الكيك بوكسينغ (2) ساوث باو (3) كروس كونتر
Семантичне розширення	1. Helmet 2. Gloves 3. Ring	(1) تمويه الراس (2) قفازات (3) حلبة
«Змішування»	1. Amateur boxing 2. Women's boxing 3. Shadow boxing	(1) ملاكمة هواة (2) ملاكمة سيدات (3) ملاكمة الظل
Описовий переклад	1. Jab 2. Jab 3. Knockout	بیشترتیا در عبارات (1) لكمة قصيرة مستقيمة (2) لكمة قصيرة مستقيمة (3) الضربة القاضية

У таблиці подаємо деякі приклади. Нам вдалось знайти приклади утворення термінів в першому розділі нашої роботи

Метод калькування широко застосовується для передачі боксерських термінів арабською мовою, хоча складно назвати його найвдалішим. Значення виразу «коливання і плетіння» не є очевидним, хоча мало би описувати захисні рухи голови боксера; так само не очевидно чому «кільце», якщо боксерський ринг квадратний і включає кути.

Певно єдиний приклад саме арабізації це слова утворені від кореня «ل-ك-م». Тобто «удар», «бокс», «боксер». У багатьох інших випадках зв'язок, наявний між термінами в англійській мові, не збережений в арабській. Немає семантичної спорідненості між словами «ring» (حلقة) і «ringside» (الصف الاول), «boxing» (ملاكمة) і «kickboxing» (الكيك بوكسينغ), «boxer» (ملاكم) і «out-boxer» (خارج مقاتلة).

Транслітерація – перший за частотою застосування метод. Майже кожен перекладений термін вживається паралельно також в транслітерованому вигляді, хоча

транслітерація сама по собі не до кінця уніфікована. Існують, наприклад, варіанти написання «أوبيركوت» та «أبار كات», «ساوث باو» та «صوت بوو», «سوینگ» і «سوینگ».

Семантичне розширення також застосоване, наприклад, у випадку з «рукавичками», які тепер позначають також і боксерські рукавиці, або «ареною», яка виступає також у значенні рингу.

До термінів, утворених описовим методом, належить, наприклад, «боковий удар» аналогічно до того, як його називають українською мовою; «короткий прямий удар» для джебу, і «фатальний удар» для нокауту це достатньо вдалі приклади. Хоча є і деякі суперечливі приклади, утворені цим методом, які ми розглянемо окремо.

«Змішування» тобто поєднання слів, які за інших обставин повноцінно функціонують самостійно: «бокс» + «пані» = «жіночий бокс» («women's boxing»), «бокс» + «тінь» = «бій з тінню» («shadow boxing»), «бокс» + «розвага» = «любительський бокс» («amateur boxing»). Загалом цей спосіб чітко відображає модель творення відповідного терміну в мові оригіналу.

На додачу до цього подекуди застосовується трансплантація терміну англійською мовою в арабський текст:

"كانت هذه استراتيجيته والتي ابتكرها لنزالٍ يتيم وسميت لاحقاً بـ "Rope a Dope" حيث ..."

(Газета al Jazeera, 2016)

Переклад: *Це була його стратегія, яку він придумав для єдиного бою, і яку згодом назвали «Rope-a-Dope», коли...*

Застосування трансплантації у цьому випадку ми пов'язуємо зі складною етимологією терміну «rope-a-dope». Тут «rope» це мотузка або канат, на який спирався Алі, коли дозволяв супернику виснажитися, «a» це усічене «and», і «dope» це сленг на позначення дурня, яким у цьому випадку був опонент, що потрапляв у пастку, тобто в перекладі щось на кшталт «канат і глупак». Така етимологія робить його безеквівалентним не тільки в арабській мові.

"ثم فاز حبيب نورمحمدوف بالقتال أحادي الجانب من قبل TKO في الجولة الثانية".

Газета roayahnnews, 2020)

Переклад: *Пізніше Хабіб Нурмагомедов виграв нерівний двобій технічним нокаутом у другому раунді.*

На відміну від попереднього терміну у технічного нокауту є усталений арабський відповідник «الضربة القاضية الفنية». Трансплантацію тут напряму пов'язуємо з недостатньою узгодженістю вживання спортивної термінології в арабській мові, і частково з природнім прагненням до економії мовних засобів.

2.2 Особливості та труднощі перекладу спортивної термінології

Основна трудність перекладу спортивної термінології полягає у недостатній уніфікації вжитку цих термінів в рамках однієї дисципліни чи виду спорту, і також в тому, що використання кількох синонімів одночасно подекуди подається як стилістичний прийом, і може бути навмисним, хоча в технічних текстах це вважається непослідовністю і є проблематичним (Sarairoh, 2001, с.10). Проблема посилюється, коли невідповідності помилково сприймають як стилістичну варіацію і вдаються до неї, щоб уникнути повторення того самого слова чи словосполучення в одному реченні чи абзаці. Нижче у таблиці подаємо приклади паралельних форм тих самих боксерських термінів.

Таблиця 2.2

Англійською	Арабською	Українською
Helmet	1. تمويه الرأس 2. واقى رأس 3. خوذة ملاكمة	Шолом
Boxer	1. ملاكم 2. مقاتل 3. بوكسر	Боксер
Н o o l	1. ضربة جانبية 2. هوك 3. سوينغ/سوينج 4. الضربة الدائرية* 5. لكمة خطافية	Гук, боковий удар
J a	1. لكمة قصيرة مستقيمة 2. لكمة مستقيمة 3. جاب	Джеб, прямий удар

Англійською	Арабською	Українською
South paw	1. ساوث باو\صوت بوو 2. الأعرس	Шульга
Boxing	1. ملاكمة 2. بوكسينج*	Бокс
Cross/2	1. كروس كونتر 2. لكمة مضادة 3. لكمة بالقبضة اليمتي*	Крос
U p	1. لكمة الذراع* 2. آبار كات\ أوبيركوت 3. الضربة الصاعدة	Аперкот, нижній удар
S i	1. تجنّب 2. خطوة جانبية 3. تفادى	Сайд степ
Out-boxer	1. وراء الملاكم 2. خارج مقاتلة	Аут-файтер

Так, наприклад, для позначення шолому використовують мінімум три терміни: «تمويه الرأس» і «واقى رأس», які перекладаються як «захист голови», і «خوذة ملاكمة», який перекладається буквально як «шолом боксерський». У багатьох інших випадках використовують від двох до п'яти різних позначень одного явища.

У абсолютної більшості термінів поряд з арабським варіантом, отриманим тим чи іншим способом творення, вживається також транслітерованій. З одного боку це дозволяє мінімізувати неточність, але з іншого нівелює намагання арабських мовознавців зберігати ідентичність і чистоту арабської мови.

Окрім великої кількості альтернатив, яка частково пояснюється тим, що і в вихідній мові подекуди існує більше ніж одне найменування того самого явища, існують паралельні найменування, які можуть викликати плутанину. Наприклад, боковий удар або гук окрім транслітерованих назв має також варіанти «ضربة جانبية» тобто «боковий удар» аналогічно до того, як ми називаємо його і в українській мові; «لكمة خطافية» тобто «гаковий удар», що є калькою, але описує траєкторію руху кулака; і також «الضربة الدائرية» тобто «круговий удар». Останнє, окрім гука, зустрічається серед ударів ногою у кікбоксингу, і також у ще одному, третьому, значенні «удару, який знаходиться між прямим і боковим, і сягає суперника під час руху назад або під час повороту...» (Abdallah, 2023).

Термін «overhand», що позначає гібридний боковий удар, який наноситься над рукою суперника в голову, арабською називається «لكمة الذراع». У словнику «ذراع» визначається як частина руки між ліктем і зап'ястям, і відповідно дослівно арабський термін означає «удар передпліччям». Тобто переклад включає лиш частину «hand», а ключова для опису і розуміння частина «over» тут відсутня. До того ж іноді цим терміном помилково називають аперкот. Аналогічним чином конкретизація є недостатньою у випадку називання прямого удару фразою «لكمة بالقبضة اليمتي» дослівно «удар кулаком правий». Фактично кожен удар в боксі це удар кулаком, половина з них – правим, тобто такий переклад не поглиблює розуміння читача.

На додачу до окремо взятих спортивних термінів в англійській мові часто зустрічаються метафоричні вирази, що містять терміни на кшталт «to sidestep» у значенні обійти правила, «to counter» у значенні вжити заходів у відповідь, «knockout» у значенні вибування, «a round», коли говорять про переговори тощо. Ця сама практика перейшла і в арабську мову, зокрема в політичних і економічних текстах. При цьому переклад окремо взятої метафори буде залежати від ширшого контексту, і щоразу ми можемо мати інший переклад залежно від нашого розуміння усього контексту (Shehab & Nazzal, 2020). При цьому щойно ЗМІ використовують запозичені слова, стає дедалі важче змінити їх на інші [арабські] еквіваленти (Hamed, 2014, с. 181). Метафору можна перекладати тією самою або іншою метафорою:

"نيويورك – رفض قاض اتحادي أمريكي يوم الجمعة دعوى طعن في برنامج التجسس المحلي الشامل للحكومة، بما في ذلك الجمع الدّوري للبيانات الواردة من المكالمات الهاتفية للأمريكيين، قائلا إنها "لكمة مضادة" مشروعاً ضد الإرهاب".

(Газета Rumonline, 2013)

Переклад: *Суддя федерального округу відхилив у п'ятницю позов, який оскаржував масштабну урядову програму внутрішнього шпигунства, включно з систематичним збором даних з телефонних дзвінків американців, заявивши, що це був законний «удар у відповідь» по тероризму.*

«Удар у відповідь» тут це уже згаданий нами крос. Або інший приклад:

"الكوريتان تتفقان على جولة محادثات جديدة".

(Газета Al Jazeera, 2015)

Переклад: *КНДР і Південна Корея домовились про новий раунд перемовин.*

Тут так само метафора зберігається, хоча можна вжити і слово «коло». Також цілком допускається переклад метафори не метафорою зі збереженням значення:

"نيويورك، الولايات المتحدة الأمريكية – (CNN) تتلقى المالية السعودية ضربات مؤلمة جراء هبوط أسعار النفط، حيث أنفقت الحكومة أكثر مما حصدت في عام 2015، ما أدى إلى عجز في الميزانية بما يساوي قرابة المائة مليار دولار".

(Газета, CNN Arabic, 2017)

Переклад: *Нью-Йорк, США (CNN) – Фінанси Саудівської Аравії отримують болісні удари через падіння цін на нафту, оскільки уряд витратив більше, ніж заробив у 2015 році, що призвело до дефіциту бюджету в розмірі майже ста мільярдів доларів.*

Наступні два приклади стосуються вживання того самого терміну «sidestep»:

"يمكن للرئيس الأميركي جو بايدن تجنب أخطاء الماضي التي ارتكبها نظيره دونالد ترامب في التعامل مع الصين، ويتوجب عليه بلورة سياسة ناجعة لضمان حسن سير العلاقات وتحقيق المصالح المشتركة".

(Газета Al Jazeera, 2021)

Переклад: *Президент США Джо Байден може уникнути минулих помилок, допущених його суперником Дональдом Трампом у відносинах з Китаєм, і він повинен сформулювати ефективну політику для забезпечення безперебійного функціонування відносин і досягнення спільних інтересів.*

"لكن سيتعين على الباحثين ايجاد وسيلة لضمان ان العقار سيقتادى دفاعات الجسم وسيصل بالفعل الى المخ".

(Газета BBC Arabic, 2004)

Переклад: *Але дослідникам доведеться знайти спосіб гарантувати, що препарат омине захисні сили організму і справді досягне мозку.*

Однією з причин відсутності стандартизації вжитку термінів в арабській мові є численні пропозиції різних установ та практиків у різних галузях, зокрема низки арабських мовних академій. Часто вони не скорочують кількість термінів в одночасному вжитку, а навпаки схильні легітимізувати непослідовність для мовців у всьому арабському світі. Окрім цього неузгодженість у практиці англо-арабського перекладу зумовлена відставанням арабських інституцій у арабізації термінів, що

постійно надходять, і також слабким обігом арабських еквівалентів, наприклад, через підручники для студентів різних рівнів (Sarairoh, 2001, с.10). Також сюди відносять уже згаданий нами розрив між термінологічним плануванням та мовцями. Існує багато термінів, схвалених різними мовними установами, які відкидаються користувачами просто тому, що спеціалісти з мовного планування не консультуються з цільовими користувачами щодо прийнятності та точності цих термінів (Hamed, 2014). У багатьох випадках користувачі придумують кращі арабські терміни, ніж ті, що пропонуються так званими спеціалістами з мови. Фішман говорить про це так:

У наших обговореннях ми неймовірно недооцінили роль окремих спеціалістів з мовного планування. Багато мов скористалися з внеску особливо харизматичних і авторитетних прихильників, новаторів і нормотворців. Ми дійсно знаємо надто мало про мізерну їхню кількість, і, як наслідок, нам справді бракує будь-якого теоретичного підходу до аналізу їхніх успіхів чи невдач. (Fishman, 1987, с.423).

Загалом Хамед (2014) з посиланням на Фішмана (1987) стверджує, що «уряд не повинен втручатися, і що максимальний добробут [відчуття безпеки та задоволення від власної ідентичності] буде автоматично витікати з децентралізованих дій людей»

Що стосується боксерської термінології, то часто це може бути неописана до цього, майже горизонтальна модель, де комунікація не перетинає рівень вище ЗМІ, а в основному відбувається між окремими мовцями. Причини вживання запозичень окремим мовцями містять багато лінгвістичних аспектів, таких як фонологія, синтаксис і семантика, і також соціолінгвістичні та культурні особливості самих мовців. Тобто ці причини на рівні окремого мовця пояснюють уже таке явище як «зміна коду» (code switching), яке виходить за межі нашої роботи.

Висновки до Розділу 2

Антія (2000) і Хамед (2014) описують дві основні моделі поширення термінів «згори вниз» і «знизу вгору». Проте оптимальним є планування мовної термінології в

результаті нетворкінгу із залученням різних груп інтересів, експертів і мовців, а не суто як процес «зверху вниз» або «знизу вгору».

Боксерські терміни як в арабській, так і в українській мові, походять з англійської і в більшості своїй є прямими запозиченнями, що з одного боку допомагає створити спільний лексичний фонд у неспоріднених мов, але з іншого може утруднювати комунікацію між носіями цільової мови. Для запозичення боксерських термінів в арабську мову було застосовано методи калькування, арабізації, транслітерації, семантичного розширення, «змішування» та описового перекладу. Калькування і транслітерація були використані найбільше, а арабізація – найменше.

Відсутність уніфікації вжитку спортивних термінів в арабській мові є проблемою для перекладачів, і її поглиблює використання синонімів в технічних і професійних текстах, яке подається як стилістична варіація. Використання синонімів як стилістичний прийом допустиме в художніх текстах, але вважається непослідовністю в технічних.

ВИСНОВКИ

У сучасній науковій літературі немає єдиного визначення терміну попри те, що це поняття ключове для численних досліджень. Українські дослідники зосереджувались на таких ознаках терміну як системність, наявність дефініцій, милозвучність, стилістична нейтральність, та моносемантичність в межах галузевого понятійного поля. Сучасні арабські й іноземні дослідники називали серед основних ознак терміну комунікативність, перенесення початкового значення і погодженість спеціалізованою групою. При цьому безпосередня практика вжитку термінів часто порушує ці умови в обох підходах, адже і термінологічна синонімія, і неузгодженість властиві спортивній і зокрема боксерській термінології. Спортивна термінологія включає в себе багато слів з розмовної мови і також в деяких аспектах подібна до професіоналізмів, хоча і не співпадає з ними повністю. Головною відмінністю між термінами і професіоналізмами є відсутність у професіоналізмів визначення. У спортивних термінах наявні визначення, які закріплені, наприклад, у спеціальних словниках. У межах нашої роботи ми послуговуємось визначенням поняття терміну Т. Проценко: «Термін – мовна одиниця, що є словом або словосполученням, яке іменує професійно-наукове поняття, що відноситься до будь-якої спеціальної області знання і\або діяльності людини».

Для спортивних термінів, як і будь-яких інших, існує дві основні моделі поширення: «згори вниз» і «знизу вгору». Для арабських країн більше властива модель «згори вниз», тобто від урядових департаментів і агентств з планування до окремих мовців, і це в свою чергу спричиняє низку труднощів. Оптимальним є планування мовної термінології в результаті нетворкінгу із залученням різних груп інтересів, експертів і мовців, а не суто як процес «зверху вниз» або «знизу вгору». Переважна більшість боксерської лексики в арабській мові запозичена з англійської. В арабській мові застосовуються як загальноприйняті способи творення нових термінів, наприклад, калькування і транслітерація, так і характерні саме для арабської мови такі як 1) модифікація оригінальної концепції слова (семантичне розширення) для включення нової концепції; 2) отримання нових виразів з оригінальних арабських

коренів або з арабізованих коренів для позначення нових понять; 3) арабізація іноземних слів відповідно до арабських форм; 4) процедура «змішування» (النَّحْت); 5) деривація або виведення (الإشتقاق); 6) метафора або образне мовлення (المجاز). Науковці відносять до основних способів нових термінів арабізацію і деривацію. В межах нашого дослідження ми з'ясували, що найчастіше застосовані методи це – транслітерація і калькування, найменше – арабізація. Не були застосовані методи образного мовлення і деривації. Окрім методів творення нових термінів, подекуди застосовується трансплантація англійських слів в арабський текст.

Основними труднощами перекладу спортивної термінології арабською є відсутність уніфікації вжитку термінів і застосування синонімії як стилістичного прийому в технічній літературі. Їх спричиняють засилля інституцій, які займаються плануванням термінології, дублювання та відкидання їхніх зусиль мовцями; існування кількох термінів на позначення того самого явища у вихідній мові; не володіння фахівцями термінологією свого виду спорту, послуговування побутовими визначеннями внаслідок слабого обігу арабських еквівалентів; відносна низька швидкість перекладу термінів арабською у порівнянні зі швидкістю їхнього творення англійською та іншими мовами.

Додатковими особливостями перекладу спортивних термінів є те, що вони по-різному функціонують в художніх, технічних, економічних чи політичних текстах. Для художнього перекладу відсутність моносемантичності є перевагою, а в технічній літературі це вважається неточністю і недоліком. В економічних чи політичних текстах спортивна лексика може з'являтися у формі метафор, переклад яких може бути щоразу іншим в іншому контексті.

АНОТАЦІЯ АРАБСЬКОЮ МОВОЮ

يهدف هذا البحث إلى تحليل الجوانب النظرية والعملية لعمل مصطلحات الملاكمة في اللغة العربية لوسائل الإعلام. يتضمن هدفنا المهام التالية:

(1) تحديد الأسس النظرية لدراسة المفردات الرياضية للغة العربية، وهي مفهوم المصطلح والمصطلحات والاحترافية والمفردات الخاصة؛

(2) تحليل الاقتراضات المعجمية والطرق الرئيسية لتكوين المصطلحات الرياضية للغة العربية؛

(3) تحديد الطرق الرئيسية لترجمة المصطلحات في اللغة العربية؛

(4) توضيح خصوصيات وصعوبات ترجمة المصطلحات الرياضية الأصيلة في اللغة العربية.

الحدثة العلمية لهذا العمل في أنه قام أولاً بتحليل الأساليب النموذجية لتكوين مصطلحات الملاكمة باللغة العربية، وتقييم فعالية تطبيق الأساليب الفردية، وإظهار المرادفات الموجودة لمفردات الملاكمة. الأهمية العملية لهذا العمل في أنه يمكن استخدام نتائجه لتحسين التواصل بين المدربين والرياضيين في عملية التدريب والمعلمين والطلاب أثناء التدريب، وتحسين ثقافة الكلام لدى المتخصصين المستقبليين في مجال الرياضة وفنون قتالية. كما أنه يحسن إمكانيات الدبلوماسية الثقافية ونشر الروايات الأوكرانية بشكل أفضل في الفضاء المعلوماتي العربي، نظراً لشعبية الملاكمين الأوكرانيين في العالم. وأخيراً وليس آخراً، يثير عملنا مسألة الحاجة إلى بحث مماثل في مجال استخدام مصطلحات الملاكمة في اللغة الأوكرانية.

المصطلحات الأساسية: المعجم المهني، الكلمات المستعارة، تخطيط اللغة، المصطلحات الرياضية، الملاكمة.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Бардіна, Л. М., & Назаренко, Н. Г. (2008). Питання вмотивованості і запозичення спортивних термінів-неологізмів. Вісник: Проблеми української термінології, 298-301.
- Борисюк, І. (2013). Семантичний аналіз спортивної лексики в спортивних часописах. Студентські Записки. Серія “Філологічна,” 6, 12–15. https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/1584/1/6_2013_2.pdf
- Бусел, В. Т. (Ed.). (2005). Великий тлумачний словник сучасної української мови (5th ed.). Ірпінь : Перун.
- Ільченко, О., & Сінна, Л. (2015). Спеціальна лексика сучасних україномовних ЗМІ: функціональний аспект. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія «Філологічна», (Вип. 52), 119-120.
- Лазоренко, С. А., Балашов, Д. І., & Лазоренко, С. С. (2020). Термінологія сучасних силових одноборств та спортивної боротьби.
- Макухіна, С. (2023). Особливості функціонування професійної лексики (Doctoral dissertation, Збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та перспективи розвитку науки, освіти та технологій»).
- Мельник, П. П. (2021). Визначення поняття військової лексики та підходи до її вивчення. Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса, 2(13), 137-141.
- Овсієнко, Л. М. (2022). Термін як складник різних терміносистем. Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, 33(72), 72-77.
- Павлова, О. (2008). Терміни, професіоналізми і номенклатурні знаки (до проблеми класифікації спеціальної лексики).
- Породько-Лях, О., & Кудря, М. (2016). Етапи розвитку української спортивної термінології. Теорія і методика фізичного виховання і спорту, (2), 82-85.
- Проценко, Т. (n.d.). Різні підходи до визначення терміну в термінознавстві. НТУУ «Київський Політехнічний Інститут Імені Ігоря Сікорського». http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/04_protsenko.pdf

- Процик, І. Р. (2013). Спеціальна лексика в соціолекті українських футбольних фанатів. Термінологічний вісник.
- Федів, О. (2013). Відтворення боксерської термінології оповідання Е. Хемінгуея Півсотні тисяч в українському перекладі В. Митрофанова. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство, (17), 148-153.
- Abdallah, S. (2023, December 13). أسماء الضربات في الملاكمة. Almrsl.com. Retrieved April 2, 2024, from <https://www.almrsl.com/post/1005505#%D8%A7%D9%84%D8%B6%D8%B1%D8%A8%D8%A9%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B3%D8%AA%D9%82%D9%8A%D9%85%D8%A9>
- Abdunabiev, S. B. (2023). TERMINOLOGY IN ARABIC LINGUISTICS. *Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural and Social Sciences*, 3(11), 285–290. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10205882>
- Al-Buainain, H. (2017). Borrowed words in Qatari Arabic: A case study of knowledge of meaning and knowledge of origin by Qataris. *The Arab World Geographer*, 20(2-3), 183-207.
- Al-foadi, R. A. (2018). Derivation as the main way of adapting new terms to Arabic. *Modern Journal of Language Teaching Methods (MJLTM)*, 8(3), 194–199.
- Antia, B. E. (2000). *Terminology and Language Planning: an Alternative framework of practice and discourse* (Vol. 2). John Benjamins B.V.
- Alzawaydeh, R., & Alghazo, S. (2018). Analysing media discourse: The case of conceptual metaphors in football news headlines in English and Arabic. *International Journal of Linguistics*, 10(6), 116-133.
- BBCArabic.com | |. (n.d.). http://news.bbc.co.uk/hi/arabic/sci_tech/newsid_4114000/4114843.stm
- Bueasa, N. M. (2015). The adaptation of loanwords in classical Arabic: the governing factors.
- El Alaoui, Y., & Jalid, K. (2023). The Translatability of Sports Metaphors in Political News. *International Journal of Linguistics, Literature and Translation*, 6(11), 18-23.

Elmgrab, R. A. (2016). The creation of terminology in Arabic. American International Journal of Contemporary Research, 6(2), 75-85.

Fishman, J. A. 1987. "Conference Comments: Reflections on the Current State of Language Planning". In Proceedings of the International Colloquium on Language Planning, L. Laforge (presentation), 405–428. Quebec: University of Laval Press.

Hamed, F. Y. (2014). Language Tension, Terminology Variation and Terminology Policy in the Arabic-Speaking North African Countries: An Alternative Approach to Terminology Practice (Doctoral dissertation, Kent State University).

Hossam, H. (2022, September 22). الاخطاء الشائعة في اللمعة الأمامية المستقيمة من الثبات. Almrsl.com. <https://www.almrsl.com/post/1233016>

Magnolia International Ltd. (n.d.). بنك الكويت الوطني. <https://www.nbk.com/ar/kuwait/nbk-rewards/offers/southpaw-gym-1.1b95184c-a4db-47b1-b4a6-8363db1777f1.html>

Mohammed, F. (2023, August 5). ما هي الرياضة التي تسمى رياضة الملوك. Almrsl.com. <https://www.almrsl.com/post/1320205>

Saraireh, M. A. (2001). Inconsistency in technical terminology: A problem for standardization in Arabic. Babel, 47(1), 10-21.

Shehab, E., & Nazzal, R. (2020). The translation of game/sport metaphors in English business texts into Arabic: A cognitive approach. Journal of Foreign Language Teaching and Translation Studies, 5(1), 21-40.

Youssef, A. (2023, March 25). افضل نادي ملاكمة في مكة المكرمة. Almrsl.com. <https://www.almrsl.com/post/1087957>

world_boxing. (2020, February 10). Instagram. https://www.instagram.com/p/B8Yp_7NjUon/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA==

مودان, ع. (n.d.). الذهاب إلى محمد علي الجزيرة نت.

<https://www.aljazeera.net/blogs/2016/9/22/%D8%A7%D9%84%D8%B0%D9%87%D8%A7%D8%A8-%D8%A5%D9%84%D9%89-%D9%85%D8%AD%D9%85%D8%AF-%D8%B9%D9%84%D9%8A>

اشترى اونلاين بأفضل الاسعار بالسعودية - سوق الان امازون السعودية: خوذة ملاكمة للملاكمة والتايكواندو، معدات الملاكمة لفنون القتال المختلطة والملاكمة التايلاندية، معدات حماية للملاكمة للرجال والنساء والاطفال (اسود واحمر) :

ا

ل

م

وكالة روم للأنباء - (2013, December 29). وكالة روم : أمريكا تشرّع التجسس على مواطنيها باسم الإرهاب
<https://www.rumonline.net/article/144511>. أخبار عاجلة، آخر الأخبار، صور وفيديوهات للحدث

الملاكمة: من هي اللاعبة البريطانية التي أصبحت بطلة العالم في عمر 41 عاماً وبعد (2023, June 6). عربي
خ

السبكي, ح. (2020, October 25). وداع صادم وحزين.. محمّدوف يخلع قفازه للأبد! - شبكة رؤية الإخبارية. شبكة
س
رؤية الإخبارية .

النفط الرخيص" يضرب موازنة السعودية لـ2016 بقوة.. وما أنفقتة المملكة أكثر (2017, August 9). C. بالعربية

نح

عن

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نح

نت, ا. (2023, March 7). الملاكم البريطاني كونور بن.. رسب في اختبار المنشطات بسبب البيض ففكر في
الانتحار الجزيرة نت .

[https://www.aljazeera.net/sport/2023/3/7/%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%84-%D8%A7%D9%83%D9%85-%D9%83%D9%88%D9%86%D9%88%D8%B1-](https://www.aljazeera.net/sport/2023/3/7/%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%84-%D8%A7%D9%83%D9%85-%D9%83%D9%88%D9%86%D9%88%D8%B1-%D8%A8%D9%86-%D9%81%D9%83%D8%B1-%D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D8%B3%D8%A8%D8%A8)

[D8%A7%D9%83%D9%85-%D9%83%D9%88%D9%86%D9%88%D8%B1-](https://www.aljazeera.net/sport/2023/3/7/%D8%A7%D9%83%D9%85-%D9%83%D9%88%D9%86%D9%88%D8%B1-%D8%A8%D9%86-%D9%81%D9%83%D8%B1-%D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D8%B3%D8%A8%D8%A8)

[D8%A8%D9%86-%D9%81%D9%83%D8%B1-](https://www.aljazeera.net/sport/2023/3/7/%D8%A7%D9%83%D9%85-%D9%83%D9%88%D9%86%D9%88%D8%B1-%D8%A8%D9%86-%D9%81%D9%83%D8%B1-%D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D8%B3%D8%A8%D8%A8)

[D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%AD%D8%A7%](https://www.aljazeera.net/sport/2023/3/7/%D8%A7%D9%83%D9%85-%D9%83%D9%88%D9%86%D9%88%D8%B1-%D8%A8%D9%86-%D9%81%D9%83%D8%B1-%D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D8%B3%D8%A8%D8%A8)

[D8%B1-%D8%A8%D8%B3%D8%A8%D8%A8](https://www.aljazeera.net/sport/2023/3/7/%D8%A7%D9%83%D9%85-%D9%83%D9%88%D9%86%D9%88%D8%B1-%D8%A8%D9%86-%D9%81%D9%83%D8%B1-%D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D8%B3%D8%A8%D8%A8)

الجزيرة نت . لهذه الأسباب فشل ترامب في حربه التجارية ضد الصين. (2021, January 31). نت,

[https://www.aljazeera.net/ebusiness/2021/1/31/%D9%84%D9%85%D8%A7%D8%B0%D8%A7-](https://www.aljazeera.net/ebusiness/2021/1/31/%D9%84%D9%85%D8%A7%D8%B0%D8%A7-%D9%81%D8%B4%D9%84%D8%AA-%D8%AD%D8%B1%D8%A8-%D8%AA%D8%B1%D8%A7%D9%85%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D8%B1%D9%8A%D8%A9-%D8%B9%D9%84%D9%89)

[D8%A7-%D9%81%D8%B4%D9%84%D8%AA-%D8%AD%D8%B1%D8%A8-](https://www.aljazeera.net/ebusiness/2021/1/31/%D9%84%D9%85%D8%A7%D8%B0%D8%A7-%D9%81%D8%B4%D9%84%D8%AA-%D8%AD%D8%B1%D8%A8-%D8%AA%D8%B1%D8%A7%D9%85%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D8%B1%D9%8A%D8%A9-%D8%B9%D9%84%D9%89)

[D8%AA%D8%B1%D8%A7%D9%85%D8%A8-](https://www.aljazeera.net/ebusiness/2021/1/31/%D9%84%D9%85%D8%A7%D8%B0%D8%A7-%D9%81%D8%B4%D9%84%D8%AA-%D8%AD%D8%B1%D8%A8-%D8%AA%D8%B1%D8%A7%D9%85%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D8%B1%D9%8A%D8%A9-%D8%B9%D9%84%D9%89)

[D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D8%B1%D9%8A%D8%A9-](https://www.aljazeera.net/ebusiness/2021/1/31/%D9%84%D9%85%D8%A7%D8%B0%D8%A7-%D9%81%D8%B4%D9%84%D8%AA-%D8%AD%D8%B1%D8%A8-%D8%AA%D8%B1%D8%A7%D9%85%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D8%B1%D9%8A%D8%A9-%D8%B9%D9%84%D9%89)

[D8%B9%D9%84%D9%89](https://www.aljazeera.net/ebusiness/2021/1/31/%D9%84%D9%85%D8%A7%D8%B0%D8%A7-%D9%81%D8%B4%D9%84%D8%AA-%D8%AD%D8%B1%D8%A8-%D8%AA%D8%B1%D8%A7%D9%85%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D8%B1%D9%8A%D8%A9-%D8%B9%D9%84%D9%89)

N

o

v

e

m

b

e